

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 12 april 2022

Ons kenmerk 15/5.11/2022000561

Behandeld door team Landelijk Gebied

Onderwerp: Subsidieaanvragen voor het uitvoeren van de gebiedsplannen van de agenda Boer Burger Natuur Drenthe

Status: Verzoek om eventuele wensen of bedenkingen

Geachte voorzitter/leden,

Inleiding

Wij hebben het voornemen om € 1.200.000,-- subsidie te verlenen aan Landschapsbeheer Drenthe, Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe en Agrarische Natuur Drenthe voor het uitvoeren van de gebiedsplannen van de agenda Boer Burger Natuur Drenthe (BBND) voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Tevens hebben wij het voornemen om € 200.000,-- subsidie te verlenen aan Agro-Eco advisors voor het uitvoeren van een pilot ten behoeve van de herintroductie van boekweit.

Omdat de subsidie € 150.000,-- of meer bedraagt, is de voorhangprocedure van toepassing.

Gelet op het bepaalde in artikel 1.3, vierde lid, van de Algemene subsidieverordening provincie Drenthe 2017, stellen wij uw Staten in de gelegenheid eventuele wensen of bedenkingen aan ons kenbaar te maken.

Samenvatting projecten

Landschapsbeheer Drenthe heeft drie gebiedsplannen ingediend. Het gaat om de volgende gebieden: Roden-Leekstermeer, Broekstreek-Oude Diep en Norger Esdorpenlandschap.

In Roden-Leekstermeer is in de afgelopen maanden hard gewerkt aan een plan om natuurinclusieve landbouw te stimuleren, door in het gebied goed te gaan samenwerken tussen boeren, natuurorganisaties, overheden en andere gebiedspartners. Nu het plan af is, kan met de uitvoering worden begonnen.

De activiteiten waarmee in 2022 wordt begonnen vinden plaats in het coulisse-landschap, in graslanden of zijn gericht op samenwerking.

In de Broekstreek investeren de verschillende landbouwsectoren in de omslag naar een meer natuurinclusieve landbouw. Bedrijven in de akkerbouw, (melk)veehouderij en uitloopkippen verkennen individueel én samen hoe zij stappen kunnen zetten. Natuurlijk zijn er verschillen in wensen en behoeften tussen de bedrijven, maar samen zien zij goede kansen om de landschapskwaliteit op hun bedrijven te versterken, hun kennis te ontwikkelen, innovatieve maatregelen te ontwikkelen en daarmee in de praktijk te experimenteren. Het is de bedoeling om die kennis en ervaring niet alleen in het eigen gebied succesvol in te zetten, maar ook te delen met anderen binnen en buiten Drenthe. Zo wordt er op een actieve manier bijgedragen aan het versterken van de biodiversiteit in de bedrijfsvoering en op en rond de percelen. De inzet is er op gericht dat in dit gebied 40 bedrijven meedoen aan de projectactiviteiten, waaronder 6 bedrijven met uitloopkippen, 15 akkerbouwbedrijven en 18 (melk)veehouderijbedrijven.

Het landschap rondom Norg is een goed bewaard gebleven esdorpenlandschap waar natuur en agrarisch gebruik nauw met elkaar verweven zijn. De verwevenheid verbindt, maar zorgt ook voor afhankelijkheid als het gaat om de toekomstige kwaliteit als geheel. Naar aanleiding van een gebiedsconferentie is in 2017 met gebiedspartners een gebiedskompass opgesteld. Samenwerking en samen zorgen voor het landschap vormen hierin een belangrijk thema. Via het zogenaamde Naoberschapsoverleg werken gebiedspartijen op onderdelen aan deze thema's. Natuurinclusieve landbouw kan een belangrijke rol spelen bij de realisatie van de doelstellingen en ambities uit het gebiedskompass. In dit project gaan wij hier samen met de agrariërs, grondeigenaren en gebiedspartners verdere invulling aan geven. Wij werken hierbij aan inrichting- en herstelmaatregelen ter versterking van de landschapskwaliteit (landschapselementen) en biodiversiteit in het landelijk gebied. Zowel akkerbouwers als veehouders dragen bij aan deze maatregelen. Er is speciale aandacht voor de omgeving van Langelo, waar wij invulling willen geven aan de wens van de Boermarke en Dorpsbelangen om de kwaliteit van boerenerven te versterken. Er is specifieke aandacht voor boerenlandvogels in de Eenerstukken waar agrariërs en Natuurmonumenten in het gebied samen zoeken naar een goede invulling van een gewenst mozaïek en noodzakelijke maatregelen om het leefgebied en kansen voor deze soortgroep te verbeteren. Verder wordt in het agrarisch gebied geëxperimenteerd met mengteelt en het toepassen van randbeheer om de diversiteit op gewaspercelen te verhogen. Er wordt gekeken naar de mogelijkheden van samenwerking tussen de gemeente Noordenveld en agrariërs om maaisel van ecologisch beheerde bermen te gebruiken op akkerpercelen.

De Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe heeft een gebiedsplan ingediend voor de gebieden Nijeveen-Kolderveen en Ruinerwold-Koekange.

In Zuidwest Drenthe gaan verschillende gebiedspartijen met elkaar aan de slag onder de titel 'Delen, Verbinden en Doen'. En daarin is in een notendop de kern van de samenwerking gevat: met elkaar kennis delen en ontwikkelen, partijen met elkaar verbinden in een goede samenwerking en activiteiten testen en uitvoeren in de praktijk.

Het gaat in die samenwerking om twee gebieden die ten noorden en oosten van Meppel liggen, Koekange en Nijeveen-Kolderveen. Op dit moment zijn er 40 boeren aangehaakt, die de route naar een meer natuurinclusieve landbouw willen verkennen. De verschillende landschapstypen en de lager gelegen beekdalen hebben zich heel verschillend ontwikkeld als gevolg van hoogteligging, bodemopbouw en watersysteem. Dat gebeurde mede door de schaalvergroting en optimalisatie van de voedselproductie halverwege de vorige eeuw. De contrasten werden kleiner en sommige habitattypen verdwenen. Het collectief van boeren en organisaties zoekt nu een manier waarop gezonde voedselproductie kan plaatsvinden én waarbij herstel van bodem, water en biodiversiteit en landschap zich kan ontwikkelen.

Agrarische Natuur Drenthe is de indiener van het gebiedsplan Drentsche Aa. Dit plan beschrijft de proeftuin die in de Drentsche Aa wordt opgezet.

In de Proeftuin NIL Drentsche Aa gaan boeren samen met experts experimenteren met maatregelen die toewerken naar een natuurinclusieve Landbouw (NIL) door deze te testen op hun bedrijf. De Proeftuin NIL geeft inzicht in welke maatregelen realiseerbaar/renderend zijn en in hoeverre deze maatregelen bijdragen aan het behalen van de doelen uit de Agenda BBND. De in de praktijk geleerde lessen uit de veldexperimenten van de Proeftuin NIL vormen een cruciale verdienende input voor de gebiedsvisie voor het Nationaal Park die eind 2023 in het deelproject Transitie Landbouw wordt opgeleverd en uitgebracht aan het Overleg Orgaan van Nationaal Park Drentsche Aa. In de voorbereiding op Proeftuin NIL en Transitie Landbouw is aan de hand van een initieel veldbezoek, een startbijeenkomst en interviews met agrariërs uit het gebied een eerste groslijst met maatregelen opgesteld. In de Proeftuin NIL wordt in 2022 gestart met het testen van maatregelen op minimaal zeven bedrijven en met in totaal 20 ha landbouwgrond dat hiervoor beschikbaar wordt gesteld. Afhankelijk van de belangstelling en het beschikbare budget wordt dit in 2023 opgeschaald naar meer bedrijven en/of meer maatregelen per bedrijf. Om deze groep boeren zijn de andere boeren in het Drentsche Aa gebied georganiseerd in een Community of Practice om de resultaten en kennis te delen en toe te passen bin de boeren in de Community of Practice.

Agro-Eco advisors heeft voor de herintroductie van boekweitteelt een actieplan ingediend. Om vanuit de landbouw op de lange termijn en op grotere schaal in te zetten op verbetering van biodiversiteit en landschap, zijn er passende verdienmodellen nodig. Het onderdeel verdienmodellen is dan ook een ander doel van agenda Boer Burger Natuur Drenthe. In dat kader wordt een pilot voor de herintroductie van de teelt van boekweit in Drenthe ondersteund. Boekweit verruimt de vruchtwisseling, heeft een goede uitwerking op bodemstructuur en bodemleven, draagt kwalitatief en kwantitatief bij aan een rijker insectenleven waaronder met name wilde bijen en draagt door een langdurige en uitbundige bloei bij aan een positieve beleving van het landschap. Daarnaast kan het gewas goed zonder inzet van gewasbeschermingsmiddelen geteeld worden en levert het een saldo op wat nagenoeg gelijk is aan graan.

Relatie provinciaal beleid en begroting

Op 16 december 2020 hebben uw Staten ingestemd met de "Uitwerking Investeringsagenda 2020-2023: Agenda Boer-Burger-Biodiversiteit en hiervoor een bedrag van € 7 miljoen beschikbaar gesteld. De financiële consequenties voor de Regiodeal NIL zijn vastgelegd in het GS-stuk van 23 april 2019 en in Statenstuk 2019-881 van 24 april 2019 (Statenbesluit H-7 van 27 mei 2019).

In de uitwerking van de investeringsagenda 2020-2023: agenda Boer-Burger-Biodiversiteit is een bijdrage opgenomen voor het doel "verdienmodel landbouw". Het gereserveerde bedrag wordt ingezet om de pilot Boekweitteelt met € 200.000,-- te ondersteunen.

Vanuit de regiodeal Natuurinclusieve landbouw wordt het uitvoeren van de gebiedsplannen gefinancierd. Het gaat in totaal om een bedrag van € 1.200.000,--.

Financiële onderbouwing voorgenomen subsidie

Elk gebied ontvangt een subsidie van € 200.000,--. Landschapsbeheer Drenthe is de indiener van drie gebiedsplannen en ontvangt daarom € 600.000,--. De gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe heeft voor twee gebieden een plan ingediend en ontvangt € 400.000,- voor het uitvoeren van de plannen. Agrarische Natuur Drenthe is de indiener van het gebiedsplan van de Drenthe Aa. Voor het uitvoeren van de proeftuin ontvangt deze organisatie € 200.000,--.

De indiener van de pilot Boekweit is Agro-Eco advisors. Voor de herintroductie van Boekweit ontvangt deze indiener € 200.000,--.

Omdat het bij deze projecten gaat om experimenten die gericht zijn op het oplossen van maatschappelijke opgaven zitten er geen eigen bijdragen bij. De middelen vanuit de Regiodeal bestaan voor 50% uit provinciale middelen en voor 50% uit rijksmiddelen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

mb/coll